

Handleiding Scouting granen

Opgesteld door: Merijn Bos (Louis Bolk Instituut)
en Erna van der Wal (CLM)

Gewasinspecties, oftewel *scouting*

Met gewasinspecties kunt u zelf bepalen of plaaginsecten in schadelijke hoeveelheden voorkomen en hoe goed de natuurlijke vijanden het doen op uw akkers. Gangbare boeren kunnen op basis daarvan de gewasbescherming tegen insecten aanpassen, uitstellen of zelfs achterwege laten. Aan de meeste insecticiden gaan de nuttige beestjes immers ook dood.

Wanneer inspecteren?

Start de inspecties zodra luizen verwacht worden of op het moment dat u overweegt om een insecticide toe te voegen aan een bespuiting tegen afrijpingsziekten.

De inspectie: Schadelijke insecten

Voor de gewasinspectie in aardappelen onderscheiden we 4 groepen schadelijke insecten, namelijk:

1. Bladluizen (schadedrempel is afhankelijk van groeistadium graan)
2. Graanhaantjes (schadedrempel is afhankelijk van bladluisdruk)

De slijmerige larve van het graanhaantje. Tel de larven om de schadedrempel te bepalen. De volwassen graanhaantjes zien we nauwelijks op een akker.

De inspectie: Nuttige insecten en spinnen

Voor de gewasinspectie onderscheiden we meerdere groepen natuurlijke vijanden. Studiemiddagen kunnen u helpen bij het herkennen van de natuurlijke vijanden.

Gebruik het veldgidsje "Akkernatuur" van het Louis Bolk Instituut bij het herkennen van de nuttige insecten.

Bestellen (als watervast veldgidsje):

www.louisbolk.nl

Downloaden:

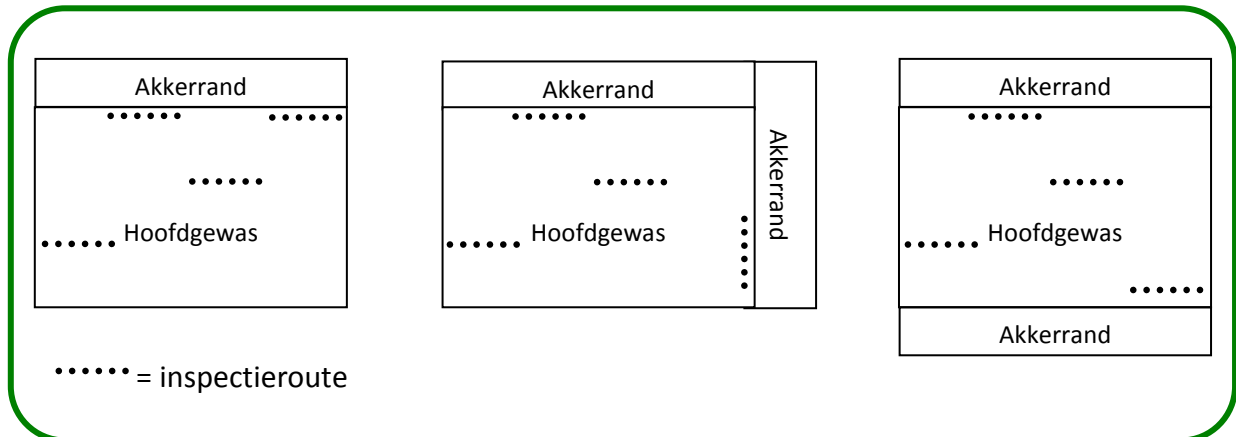
www.bloeiendbedrijf.nl/natuurlijke-vijanden

Waar tellen?

Voer de inspectie uit in 4 banen verdeeld over het perceel langs uw akkerrand:

- 2 willekeurige banen langs de rand (op ca. 2 meter vanaf de rand); bij percelen met meerdere randen, inspecteert u langs 2 randen.
- 2 willekeurige banen in het perceel op tenminste 70m vanaf de akkerranden (als de perceelgrootte dat toestaat).

Zie onderstaande voorbeelden.

Hoe tellen?

Controleer in elk van de 4 banen 10 willekeurige graanhalmen op bladluizen en graanhaantjes. Tel ook het aantal natuurlijke vijanden dat u tegenkomt op de graanhalmen of daar vlakbij (op de bodem, graanhalmen eromheen, rondvliegend, etc). Gebruik daarvoor als u dat handig vindt het bijgevoegde formulier.

Hoe vaak tellen?

Periode ca. eind mei tot aan de rijping van het graan. Frequentie minimaal 3 keer, maar liever 5-7 keer om een goed beeld te krijgen!

Schadedrempels

Onderstaande schadedrempels komen voort uit jarenlang landbouwkundig onderzoek. Zitten er op uw granen minder schadelijke insecten dan de schadedrempel? Dan hoeft u geen maatregelen te nemen zoals spuiten.

Schadedrempels schadelijke insecten in granen	
Bladluizen: (u hoeft geen onderscheid te maken in luissoorten)	
Voor en tijdens de bloei	Na de bloei
Luis op 12 van de 40 graanhalmen (30%)	Luis op 28 van de 40 graanhalmen (70%)
Graanhaantjes:	
Bladluizen boven de schadedrempel	Bladluizen onder de schadedrempel

De verhouding natuurlijke vijanden:plaaginsecten

Als de schadedrempel wordt overschreden, maar u vind voor elke 10 bladluizen 1 natuurlijke vijand, dan kan de schadedrempel worden genegeerd. Er zijn dan voldoende natuurlijke vijanden om de plaag te beheersen.

Wel, geen of aangepaste maatregelen nemen?

Geen maatregelen: Als de plaaginsecten de schadedrempels niet overschrijden.

Geen maatregelen: Als de plaaginsecten de schadedrempel overschrijden, maar als u op elke 10 plaaginsecten 1 natuurlijke vijand heeft geteld.

Aangepaste maatregelen: Als maatregelen nodig zijn, kies dan een beschermingsmiddel dat selectief werkt tegen de plaag die last veroorzaakt. Dan blijven de natuurlijke vijanden zo veel mogelijk gespaard. Na het doodspuiten komen natuurlijke vijanden veel te langzaam weer terug zodat u er geen baat meer bij heeft! Voor bladluizen zijn bijvoorbeeld de middelen Pirimor en Teppeki een goede keuze. Gebruik de FAB-middelenkeuzekaart of kijk op www.milieumeetlat.nl en ondervraag uw adviseur voor meer informatie.

Scoutingformulier BloeiendBedrijf
– Granen

Deelnemer (naam, postcode, huisnummer):

Inspectiebaan		Graanhalmen met luizen		Natuurlijke vijanden
		Controleer 10 willekeurige halmen per baan, dus 40 in totaal		Aantal natuurlijke vijanden die u ziet op en rond de graanhalmen (in de lucht, op de halmen, op de grond)
1	In het hoofdgewas, 2m vanaf de akkerrand	Aantal halmen:	Aantal luizen:	
2	In het hoofdgewas ca.70m van de rand			
Totaal aantal halmen met bladluizen:				
Totaal aantal natuurlijke vijanden:				
Aantal bladluizen per natuurlijke vijand:				:

Kaartje

Schets hier uw perceel met akkerrand(en) en de 4 geinspecteerde banen: